GTK International Oy

Business Plan

Johdanto

Geologian tutkimuskeskus (myöhemmin myös GTK) on työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa toimiva tutkimuslaitos, josta säädetään Geologian tutkimuskeskuksesta annetussa laissa (167/2011) ja asetuksessa (168/2011). GTK tuottaa yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tarvitsemaa geologista tietoa, jolla edistetään maankamaran ja sen luonnonvarojen hallittua ja kestävää käyttöä.

GTK on budjettitaloudessa toimiva virasto, joka tuottaa myös maksullisia asiantuntijapalveluja kansallisesti ja kansainvälisesti. GTK:n maksullinen kansainvälinen vientiprojektitoiminta on pääasiassa kohdemaiden geoasiantuntijuuden ja kapasiteetin vahvistamiseen tähtäävää palvelutoimintaa, jonka laajuus on ollut n. 3 miljoonan euron vuositasolla.

Toiminnan kaupallisen luonteen sekä muuttuvan toimintaympäristön ja erityisesti siihen liittyvien riskien hallitsemiseksi GTK on katsonut tarpeelliseksi erottaa kahdenvälinen sopimuksiin perustuva vientitoiminta muusta viraston maksullisesta, yhteisrahoitteisesta sekä omarahoitteisesta tutkimus- ja kehittämistoiminnasta. GTK on yhdessä Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa luonnostellut hallituksen esitystä eduskunnalle Geologian tutkimuskeskuksesta annetun lain muuttamiseksi siten, että tutkimuskeskukselle myönnettäisiin oikeus huolehtia osasta sille määrätyistä tehtävistä hallinnoimalla asianomaista tehtävää suorittavaa osakeyhtiötä, jonka omistajaohjauksesta vastaisi Työ- ja elinkeinoministeriö siten kuin valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 6 §:ssä säädetään. Vastaava rakenne on toteutettu aikaisemmin vuonna 2016, kun Säteilyturvakeskuksen (STUK) yhteyteen perustettiin kansainvälistä palvelutoimintaa varten STUK:n hallinnoima osakeyhtiö, STUK International. Omistajaohjauksesta huolehtii sosiaali- ja terveysministeriö. Yhtenä tärkeimmistä syistä perustamiselle oli toimintaympäristössä ja palveluiden kysynnässä tapahtuneet muutokset. Uudistuksen tavoitteena oli pidemmällä aikavälillä suomalaisen säteily- ja ydinturvallisuusosaamisen vienti ydinenergian käyttöä aloittaviin ja kehittäviin maihin. STUK:in lisäksi yhtiön tarkoitus on hyödyntää muita alan toimijoita.

Tämä dokumentti on kuvaus perustettavan yhtiön toimintaympäristöstä, luonteesta, rakenteesta sekä sisältää arvion perustettavan yhtiön tarvitseman alkupääoman suuruudesta.

Toimintaympäristö ja markkinat

Geologian tutkimuskeskus (myöh. GTK) on usean vuoden ajan toiminut kansainvälisten maksullisten vientiprojektien toteuttajana useissa Afrikan, Lähi-Idän ja Aasian maissa joko itsenäisesti tai yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten yritysten kanssa. GTK on osallistunut myös Suomen ulkoministeriön kautta rahoitettavien hankkeiden sekä Maailmanpankin kehittyviin maihin kohdistuvan rahoituksen avulla toteutettuun kansainväliseen projektitoimintaan. Nämä projektit ovat olleet merkittävä osa GTK:n maksullista toimintaa kotimaisen toiminnan lisänä.

GTK:n toiminnan luonne on vuodesta 2016 alkaen muuttunut kansainvälisissä vientiprojekteissa suoran sopimuskumppanuuden suuntaan, mikä tuonut uusia haasteita projektitoimintaan ja kasvattanut toimintaan liittyviä riskejä. Suora sopimuskumppanuus kohdemaiden organisaatioiden kanssa eroaa esim. veronäkökulmasta olennaisesti mm. Maailmanpankin tai EU-rahoitteisesta toiminnasta. Rahoitukseen liittyvien näkökulmien vuoksi tiettyjen kohdemaiden organisaatioiden

kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvien projektien toteutus on arvioitu riskialttiiksi. Eritoten riskejä aiheuttavat saamisiin ja veroihin liittyvät seikat. Edelleen toiminnan vero-oikeudellinen luonne voi selvitä vasta tehdyn toimeksiannon jälkeen.

Kohdemaiden ja Suomen välillä ei tavallisesti ole verosopimuksia ja kohdemaiden verolainsäädännön soveltamista koskevista ennakkopäätöksistä tehdyt selvitykset osoittavat soveltamisen voivan olla vaikeasti ennakoitavaa. Sopimuskulttuuri saattaa poiketa selvästi muusta projektitoiminnasta ja sopimuksiin sovellettava oikeuskäytäntö on vierasta. Sopimusehtojen muokkaus GTK:n yleisiä sopimusehtoja vastaaviksi on usein vaikeaa tai mahdotonta.

Osalle maksullisista asiantuntijapalveluista syntyisi nykyistä paremmat taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset osakeyhtiömuodossa. Edelleen osakeyhtiömuoto mahdollistaa riskien tehokkaamman hallinnan. Yhtiö voi esimerkiksi rajata riskejä käyttäen hyväkseen liiketoiminnan ja vastuunrajauksen vakuuttamisen vaihtoehtoja. Osakeyhtiön virastoa monipuolisemmat rahoitusmahdollisuudet toisivat joustoa yhtiön talouden suunnitteluun tilanteessa, joissa palveluiden kysyntä vaihtelee vuosittain. Osakeyhtiön kautta GTK voisi hyödyntää myös sellaisia rahoitusinstrumentteja, joita valtion virastolla ei ole käytettävissään. Yhtiömuoto parantaisi myös palveluiden toiminnan ohjausta ottamalla huomioon liiketoiminnan GTK:n muusta toiminnasta poikkeavat piirteet. Näiden seikkojen ansiosta osakeyhtiöllä olisi nykyistä paremmat valmiudet vastata kilpailun tuomiin haasteisiin sekä reagoida asiakkaidensa muuttuviin tarpeisiin.

Liikeidea

Perustettavan yhtiön liikeideana on toteuttaa kansainvälisiä geoasiantuntijuutta vaativia vientitoimeksiantoja itsenäisesti tai yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Yhtiö toteuttaa pääsääntöisesti asiakaskohtaisesti räätälöityjä ratkaisuja. Kaikki toimeksiannot toteutetaan liiketaloudellisin perustein. Yhtiön liiketoimintaan kuuluvia liiketoiminta-alueita olisivat nykyisen projektipotentiaalin mukaisesti mineraalisektorin kokonaiskehittäminen, mineraalipolitiikan kehittäminen, vesiosaaminen (mm. tekopohjavesi), mineraalipotentiaalin kartoitukseen liittyvät asiantuntijatehtävät kuten esimerkiksi kartoituksen toteuttajan valinta, toteutuksen laadunvalvonta ja menetelmäkehitys. Yhtiön liiketoiminta-alueisiin kuuluvat myös geotermisen energian hyödyntämiseen tähtäävät asiantuntijapalvelut, ydinenergiasektorin asiantuntijapalvelut sisältäen sijoituspaikan valintaan sekä jätteen loppusijoitukseen liittyvät asiantuntijapalvelut, sekä geotiedon hallinnan ja geotietojärjestelmien rakentamisen asiantuntijapalvelut. Edellä mainituilla alueilla on tällä hetkellä todettua asiakaskysyntää mm. Ukrainassa, Armeniassa, Uzbekistanissa, Afganistanissa, Saudi-Arabiassa, Jordaniassa sekä Tansaniassa.

Yhtiön toimintaan ei sisälly yhteisrahoitteista toimintaa eikä muuta maksullista toimintaa kotimaassa. Yhtiön toimialaan kuuluu suorat kahdenväliset vientitoimeksiannot, joissa yhtiö voisi toimia kokonaistoimittajana, osana konsortiota taikka alihankkijana. Projektien operatiivinen toteutus hankitaan ainakin toiminnan alkuvaiheessa pääosin ostopalveluna GTK:lta ja muilta kumppaneilta.

Yhtiön toiminnan tarkoitus on mahdollistaa vientitoimeksiantojen onnistunut toteutus yhdistämällä yhtiömuotoisen toiminnan mahdollisuudet ja GTK:n osaaminen GTK:n maksullisen toiminnan tulonmuodostus turvaten ja riskit minimoiden.

Perustettavan yhtiön kautta toteutettava liiketoiminta ei vaaranna tai vähennä GTK:n perustehtävää luoda ja ylläpitää kansainvälisesti korkeatasoista tieteellistä geologian alan tietoa ja osaamista sekä tuottaa innovaatioita yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Yhtiö ei myöskään huolehdi toimialan tiedonkeruusta ja tietohuollosta.

Yhtiö huomioi ja toimii kaikessa hanketoiminnassa suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan mukaisesti sekä toiminnallaan kunnioittaa ja pyrkii edistämään kohdemaiden hyvää hallintoa ja kasvattamaan sen ympäristöosaamista. Yhtiön toiminnan kautta on myös mahdollista edistää toimialan yritysten vientitoimia alan kansainvälisillä markkinoilla.

Hallinto, organisaatio ja konsernirakenne

Perustettavan yhtiön omistajaohjaus kuuluu TEM:lle ja sen toimiva johto sekä hallitus tulevat olemaan johtamisrooleissaan erillisiä GTK:sta. Päätöksentekoprosessit yhtiön toimintaan kuuluvissa asioissa toimivat niin ikään erillään GTK:n päätöksenteosta. TEM nimeää hallitukseen edustajansa, ja käy vuosittain omistajaohjausneuvottelut yhtiön kanssa. Omistajaohjausneuvotteluissa käydään läpi myös yhtiön kv. toiminnan suunnitelmat ja niiden ulko- ja turvallisuuspolitiikanmukaisuus

Perustettavan yhtiön hallinto järjestetään osakeyhtiölain mukaisesti. Toimintaa ohjaa ja valvoo hallitus. Yhtiön hallitus valitsee ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön liiketoiminnan johtamisesta, ohjaamisesta ja valvonnasta. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtäviä ohjaa pääasiassa osakeyhtiölaki. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Toimitusjohtaja valmistelee asioita hallituksen päätettäväksi, kehittää yhtiötä hallituksen kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukaisen täytäntöönpanon.

Yhtiö ostaa hallintopalvelut Geologian tutkimuskeskukselta sekä soveltuvin osin valtion palvelukeskuksilta ja muilta toimijoilta Yhtiö toimii Geologian tutkimuskeskuksen tiloissa ja maksaa henkilötyövuosiin perustuvaa omakustannusarvon mukaista vuokraa.

Yhtiö ei ainakaan alkuvaiheessa palkkaa muuta henkilöstöä toimitusjohtajan lisäksi. Projektien toteutuksessa tarvittava asiantuntijatyö hankitaan Geologian tutkimuskeskukselta ja muilta alan toimijoilta ostopalveluna. Oman henkilöstön palkkaus on mahdollista liiketoiminnan kehittyessä.

Talous ja rahoitus

Transaktion toteutus ja yhtiön pääomitus

Yhtiöllä on oma, valtion omaisuudesta erotettu omaisuus yhtiön taseessa. Tuloslaskelman ohella myös osakeyhtiön tase eriytetään erilliskirjanpidon avulla. Yhtiö toimii tulorahoituksella.

Kustannuksia aiheutuu suunnittelu- ja perustamiskustannuksista sekä osakeyhtiöön sijoitettavasta pääomasta. Valtio päättää osakepääoman suuruudesta, yhtiön omavaraisuusasteesta sekä asettaa yhtiöön sijoitetulle pääomalle tuottovaatimuksen. Tavoitteena on, että yhtiö on kilpailukykyinen vastaavien markkinoilla toimivien yritysten kanssa.

Perustettavan yhtiön pääomitustarve kohdistuu yhtiön operatiiviseen kassaan. Yhtiön hallinnoitavaksi suunniteltu projektitoiminta on luonteeltaan ja laajuudeltaan vaihtelevaa. Projektien käynnistyminen voi tapahtua nopealla aikataululla tai vaatia erittäin pitkän tarjous- ja neuvotteluprosessin. Toteutuksessa käytetään laajasti alihankkijoita. Saatujen kokemusten perusteella tiedetään, että etukäteismaksujen neuvottelu onnistuu harvoin ja myös tämän jälkeen asiakkaiden maksukäyttäytyminen voi olla hidasta. Riittävän alkukassan turvin yrityksen toiminta voidaan aloittaa ja mm. alihankkijat sitouttaa toimeksiantojen suorittamiseen sekä toimeksiannoista riippuen tarvittaessa järjestää paikallisolosuhteet kuten asumiseen, paikalliseen liikkumiseen ja turvallisuuteen liittyvät sopimukset.

Yhtiön perustamisen ja pääomittamisen vaatima rahoitus

Yhtiön tarvitseman alkupääoman määrä on arviolta 1 miljoona euroa. Arvio perustuu nykyhetken potentiaaliseen tarjouskantaan, eikä siinä ole huomioitu jo käynnistyneiden projektien siirtomahdollisuuksia perustettavaan yhtiöön. Vuotuisesta liikevaihdosta on arvioitu realisoituvan kassamaksuina vuoden kuluessa 50 %, loppuosan jäädessä lyhytaikaiseksi myyntisaatavaksi ja realisoituvan kassavirtana seuraavan tilikauden aikana. Yhtiön tilikausi on tässä arviossa kalenterivuosi.

Yhtiön talous ja rahoitus

Yhtiön tulorakenne

Yhtiön tulorakenne muodostuu liiketaloudellisista tuotoista pääasiassa ulkomaisilta toimijoilta. Asiakkaat voivat olla joko julkisen sektorin toimijoita kuten luonnonvara-, energia- tai kaivossektorin ministeriöitä ja viranomaisia tai yksityisen sektorin toimijoita.

Yhtiön kulurakenne

Yhtiön kulurakenne pyritään pitämään kevyenä ja joustavana projektikokonaisuuden mukaan. Tämä tapahtuu siten, että kiinteinä kuluina käsitellään toimitusjohtajan palkka/palkkio, pakollinen konsulttitoiminnan vastuuvakuutus sekä hallinnosta aiheutuvat menot ja rahoituskulut. Varsinaisen operatiivisen toiminnan menot ovat projektikannasta riippuvaisia, pääosin alihankinnasta aiheutuvia menoja.

Avaava tase 1.1.2021

GTK International Oy	1.1.2021 (Avaava tase)		31.12.2021		31.12.2022	
TA S E						
V a s t a a v a a						
PYSYVÄT VASTAAVAT						
Aineettomat hyödykkeet		0		0		0
Aineelliset hyödykkeet		0		0		0
Sijoitukset		0		0		0
VAIHTUVAT VASTAAVAT						
Vaihto-omaisuus		0		0		0
Saamiset						
Pitkäaikaiset	0		0		0	
Myyntisaamiset	0	0	0	0	0	0
Muut saamiset						
Lyhytaikaiset	0		0		0	
Myyntisaamiset	0	0	650 000	650 000	750 000	750 000
Muut saamiset						
Rahoitusarvopaperit		0		0		0
Rahat ja pankkisaamiset		1 000 000		391 700		338 960
		1 000 000		1 041 700		1 088 960
V a s t a t t a v a a						
OMA PÄÄOMA						
Osakepääoma		2 500		2 500		2 500
Muu vapaa oma pääoma		997 500		997 500		997 500
Ed. tilikausien voitto (tappio)		0		0		33 360
Tilikauden voitto (tappio)		0		33 360		44 480
Oma pääoma yhteensä		1 000 000		1 033 360		1 077 840
VIERAS PÄÄOMA						
Pitkäaikainen						
Lainat rahoituslaitoksilta	0		0		0	
Saadut ennakot	0		0		0	
Ostovelat	0		0		0	
Muut velat	0	0	0	0	0	0
Lyhytaikainen						
Lainat rahoituslaitoksilta	0		0		0	
Saadut ennakot	0		0		0	
Ostovelat	0		0		0	
Muut velat	0	0	8 340	8 340	11 120	11 120

	1 000 000	1 041 700	1 088 960

Ennakoitu tuloskehitys

GTK International Oy	**1.1-31.12.2021**		**1.1-31.12.2022**	
Liikevaihto		1 300 000		1 500 000
Liiketoiminnan muut tuotot		0		0
		1 300 000		1 500 000
Materiaalit ja palvelut				
Ostot tilikauden aikana	10 000		10 000	
Ulkopuoliset palvelut	1 170 000	1 180 000	1 350 000	1 360 000
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	15 000		20 000	
Eläkekulut	3 000		4 000	
Muut henkilösivukulut	300	18 300	400	24 400
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut		60 000		60 000
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		41 700		55 600
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	0		0	
Rahoituskulut	0	0	0	0
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TP. SIIRT. JA VEROJA		41 700		55 600
Tuloverot	8 340	8 340	11 120	11 120
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		33 360		44 480

Yhtiön operatiivisen toiminnan kansainvälisten veroseuraamusten arviointi vaatii kohdemaista riippuen vielä tarkempaa selvittelyä ja yhtiön perustamistoimien organisointi on tarkoitus aloittaa välittömästi lain vahvistamisen jälkeen. Käytännön toimenpiteet kuten yhtiön perustaminen, perustamissopimuksen laadinta sekä käynnistämisessä huomioitavat muut seikat kuten GTK:n ja yhtiön välinen suhde ovat jatkosuunnittelussa tarkemmin kuvattavia asioita, samoin kuin erillinen markkinointisuunnitelma sisältäen yhteiskuntasuhteiden hoitoa ja vastuullisuutta kuvaavat periaatteet.

Kassavirta-analyysi 202x	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	
Liikevaihto		200 000								200 000		250 000	
Liiketoiminnan muut tuotot													
Kassaan maksut	**0**	**200 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**200 000**	**0**	**250 000**	**650 000**
Materiaalit ja palvelut			292 500			292 500			292 500			292 500	
Henkilöstökulut	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	1 525	
Liiketoiminnan muut kulut	60 000		5 000						5 000				
Kassasta maksut	**61 525**	**1 525**	**299 025**	**1 525**	**1 525**	**294 025**	**1 525**	**1 525**	**299 025**	**1 525**	**1 525**	**294 025**	**1 258 300**
Kassan muutos	**-61 525**	**198 475**	**-299 025**	**-1 525**	**-1 525**	**-294 025**	**-1 525**	**-1 525**	**-299 025**	**198 475**	**-1 525**	**-44 025**	**-608 300**

Kassavirta-analyysi 202x + 1	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	
Liikevaihto		400 000					400 000					600 000	
Liiketoiminnan muut tuotot													
Kassaan maksut	**0**	**400 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**400 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**600 000**	**1 400 000**
Materiaalit ja palvelut			337 500			337 500			337 500			337 500	
Henkilöstökulut	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	2 033	
Liiketoiminnan muut kulut	60 000		5 000						5 000				
Kassasta maksut	**62 033**	**2 033**	**344 533**	**2 033**	**2 033**	**339 533**	**2 033**	**2 033**	**344 533**	**2 033**	**2 033**	**339 533**	**1 444 396**
Kassan muutos	**-62 033**	**397 967**	**-344 533**	**-2 033**	**-2 033**	**-339 533**	**397 967**	**-2 033**	**-344 533**	**-2 033**	**-2 033**	**260 467**	**-44 396**